

Donostian, Gipuzkoako Diputazio Jauregian, 1985.eko Apirilaren 26an egin du Euskaltzaindiak hileroko bere batzarrea arratsaldeko 4etan. Etorri dira: L. Villasante burua, J. Haritschelhar buruordea, J. M. Satrustegi idazkaria, P. Altuna, X. Diharce, A. Irigoyen, E. Knörr, F. Krutwig, E. Larre, F. Ondarra, P. Salaburu, eta J. San Martin, euskaltzainak. J. A. Arana, X. Aranburu, M. Atxaga, P. Charritton, J. Etxaide, M. P. Lasarte, J. L. Lizundia, A. Zatarain, J. J. Zearreta, euskaltzain urgazleak.

J. L. Davant, J. Hiriart-Urruty eta P. Larzabal euskaltzainek ezin etorria adierazi dute.

Ohi den otoitzarekin eman zaio hasiera batzarreari.

Otsail eta Martxoko batzar agiri biak onartu dira.

E. Larre euskaltzainak P. Lafitte zenaren goratarrea egin du. Iruñeko Batzaren ikusi genuen azken aldiz hileroko batzarreetara hainbeste urtez ia hutsik egin gabe etorri zen euskaltzainkidea. Bere-berea zen gramatika gaiarekin amaitu zuen euskal munduan hain zabal eta luze egindako lana. Bertan agertu zuen bizi gosea eta izpiritu xorrotxa saio guzietan parte hartuz. Handik aurrera ez zuela ordu onik izan, esan du txostengileak. Lafitteren lanak ugariak dira eta oso zabala berak erabilitako gaien arloa: gramatika, politika, etnografia eta kazetaritza; baina, oroz gainetik apezka, esan du E. Larrek.

L. Villasantek gero, P. Lafitte jaunak utzitako hutsunea gertatu dela Euskaltzaindian, aditzera eman du. Araudiaren arabera, bi hilabeteko epea irekirik gelditzen da euskaltzaindian proposamena egiteko. Idatzirik eta hiru euskaltzainek izenpeturik egingo da aurkezpena. Uztaileko batzarrean egingo da hautapena.

Goizeko bileraren berri

Goizeko gai nagusia mailegu berrietako VI. atala ikertzea zen. A. Irigoyen jaunak irakurri du, A. Rotaetxe eta L. M. Mugikarekin batera taxututako erabakigaiak: bi kontsonante oklusibo dituztela agertzen diren multzoena, alegia. Horretarako, orri bat banatu du zenbait oharrekin lanaren aurkezleak. Eztabaida luzerik sortu du arazoak. Labur esateko, idazkera edo erredakzioari buruz, aurreko erabakien ildotik joan behar genukeela aipatu da. Klasikoen ereduari jarrai zaiola esan du A. Irigoyenek, beste galdera bati erantzunez. Lehen puntuak aurkitu du P. Altunak kontraesan

antzeko istilu bat. *Adjektibo* baino gogokoago ikusten du berak *adjetibo* idazkera, hala nola subjektibo etab. Arazoa beste batzuren iritzian zera da, *adjetibo* hitz hori hartzekotan, ez ote litzatekeen mailegu zaharra bezala hartu behar. Nola nahi ere ez da kasu honetan adibidetzat ezarriko.

Gramatikalarien iritzia eta ortografiaz ari direnena bide desberdinetatik joateko arriskua agertu du F. Krutwig jaunak. Arriskurik balego, gramatikalariek beharko lukete amor eman, noski. *Orotariko euskal hiztegia* egiten ari direnek beren bidea daramate eta hori ez da Euskaltzaindiaren lana, L. Villasantek azaldu duen eran. Eztabaida luzearen ondoren eta zuzenketak ikusirik, proposamena ontzat eman da.

IV. Barne Jardunaldien kronika

Eguneko bigarren gaia Lekarozko Jardunaldien kronika irakurtzea izan da. Idazkariak egin du baina denbora gehiagorekin prestatu nahi zuela aditzera emanez. Hitzez hitz irakurri ondoren, P. Salaburu eta A. Irigoyen jaunek pasarte oso mugatu batzuren zehaztasun eta gehigarriak eskatu dituzte. Une batean elkarrizketa bizia eta tirabira bipilak sortu dira eskarien gaia dagokien pertsonen artean.

Jardunaldien kronika ez dela batzar agiri bat, aditzera eman du Euskaltzainburuak. Nolabait, bertan erabilitako puntu nagusien oroipena besterik ez da eta gaur irakurritakoa baino laburragorik egin izan da orain baino lehen. Idazkariordeak aditzera eman du azkenean, zehaztasunik nahi duenak aski duela Euskaltzaindiko artxi-boetara jotzea; han dira banatutako paper guzien kopiak, hala nola solasaldien mag-nefofi grabapenak.

Euskaltzaindiaren bestelako eginbehar askoren artean itanozko aditzaren formak finkatzea ere aipatu duelarik bere kronikan idazkariak, batzorde horretan barne egon nahia agertu du X. Kintanak.

Eskuarteko gaiak

Euskaltzainen goizeko bilkuran beste gai hauek ere erabili dira:

Akademiaren arteko topaketak Madrilen egitekoak dira datorren Maiatzaren 20an. J. San Martinek esan duenez, Espainiako Akademia izango da lehen batzarre honen antolatzaile, "Elebitasuna, diglosia eta hezkuntza" gaitzat harturik. Lau bat pertsona joango omen da elkargo bakoitzetik. Hori kontuan izanik, geure aldetik Euskaltzainburua, Idazkaria, Iker sailburua eta Jagon sailburua joatea erabaki da. Haue-takoren batek huts egin baleza E. Knörr izendatu da ordezkeri.

J. Caro Baroja, euskaltzain ohorezkoa, Espainiako Akademiak kideztat hartu du eta gertakizun hori dela bide, Euskaltzaindiaren poza eta zorianak berari adieraz-tea erabaki da.

Lekarotzen Euskaltzaindiak egin berri dituen "IV. Barne Jardunaldiak" direla eta, lagundu gaituzten erakunde, elkargo eta pertsonen gure esker ona agertzea onar-tu da.

Datorren hileko batzarrea Bilbon, maiatzaren 31an egingo da. Ahal balitz egoi-tza berriaren hitzarmena bertan izenpetzeko asmorik ere badago.

Iruñeko ordezkarietzako lanak ere aurreraturik daude eta, behar bada, datorren Ekaineko batzarreko amaiturik egongo dira.

Batzordeen berri

Bertsolariak. Txapelketari buruz Lekarotzen hartutako erabakien berri eman du J. San Martinek. Bertsolarien elkarteari mahaiko edo juradokoen hirutatik bat berek aukeratzea eskaini zaiola esan du. Txapelketa honetan parte hartu nahi dutenek Maiatzaren 15erako eman behar dute izena.

Argitalpenak. Barne Jardunaldietan E. Knörr euskaltzainak aurkeztutako eskariari erantzunez, Toki-izenen bilduma berezi bat egiteko asmoa agertu zen batzordekideen artean. Jimeno Juriok Iruñerrian egin duen lanarekin hasiera eman geniezaioke, horretarako dirulaguntza lortu ondoren.

Eskualdeka nolabaiteko banaketa eginez, zenbait euskaltzainen jarlekua aske uzteari buruz, hala nola batzarreetara ez datozen euskaltzainen bozkatzeko eskubi-dea mugatzea nahiko luketenen eskariak, astirik ezean, beste aldi baterako utzi dira.

Txostena

Amrosi Zatarain, euskaltzain urgazleak, *txori* eta *xori* bezalako bikote eta hirukoteez egin du bere txostena. Z, TX eta X hasieran dutenen jatorria TZ dela uste du. Adibidez, *Tzorik* emanak izango lirateke, *zori*, *xori* eta *txori*. Hipokoristiko eta beste-lakoen eragina aipatu du A. Irigoyenek, eta *txortren* iturburua *zori* —zorion hitzarena— dela ere esan da.

Eta besterik gabe amaitu da batzarrea.

Euskaltzainburua
Fr. Luis Villasante

Idazkaria
Jose M.ª Satrustegi